

Warszawa, dnia 27 grudnia 2019 r.

Trybunał Konstytucyjny

Al. Jana Christiana Szucha 12a

00-918 Warszawa

Skarżąca: **Agencja Mienia Wojskowego z siedzibą w Warszawie**, NIP 526-10-38-122, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (j.t. Dz. U. z 2018 r. poz. 2308, z późn. zm.) oraz § 3 ust. 1 statutu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie nadania statutu Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2017 r., poz. 18) reprezentowana przez: Prezesa - Pana Krzysztofa Falkowskiego

adres do doręczeń: Biuro Prezesa Agencji Mienia Wojskowego w Warszawie (00-911), ul. Nowowiejska 26 A.

Pełnomocnicy skarżącego:

- 1) r.pr. Danuta Danis, nr wpisu na listę radców prawnych: WA-10870
- 2) adw. Krzysztof Wąsowski – pełnomocnictwo w załączeniu.

Uczestnicy: 1) **Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**
                                 2) **Prokurator Generalny**

Sygn. Ts 102/18

PISMO SKARŻĄCEJ

Działając w imieniu i na rzecz Skarżącej w oparciu o pełnomocnictwo, które zostało przedłożone wraz ze skargą konstytucyjną, w odpowiedzi na wezwanie tut. Trybunału z dnia 12 grudnia 2019 r., doręczone 19 grudnia 2019 r., do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej, wyjaśniam, co następuje.

Ad. 1 i 2 (łącznie):

Do grupy przepisów – zasad ustrojowych należą przepisy art. 20 i 21 Konstytucji RP, usytuowane w rozdziale I ustawy zasadniczej. Pierwszy z nich czyni własność prywatną jednym z filarów społecznej gospodarki rynkowej, drugi zaś formułuje zasadę ochrony własności i prawa dziedziczenia jako jedną z zasad ustroju państwa (ust. 1).

Zawarta w konstytucji RP szeroka swoboda w zakresie kształtowania przepisów prawa podatkowego i tym samym nakładania na podmioty obciążeń o charakterze daninowym kształtuje ramy konstytucyjnego pojmowania prawa własności, stąd ciężary publiczne w postaci prawidłowo stanowionych podatków nie mogą być uznane za niekonstytucyjną ingerencję w sferę własności i innych praw majątkowych. Nie można jednak uznać, by swoboda ta była nieograniczona. Wskazany w skardze konstytucyjnej art. 84 Konstytucji RP formułuje zasadę powszechności opodatkowania. Ustawodawca jest jednak związany w zakresie nakładania obowiązków podatkowych zasadami wynikającymi m.in. także z treści przepisów art. 20, art. 21 ust. 1, art. 22 Konstytucji RP. W ocenie skarżącej art. 21 Konstytucji można potraktować jako bardziej ogólny wyraz unormowania zawartego w art. 64. Z uwagi na zamieszczenie go w rozdziale I Konstytucji można tłumaczyć dążeniem do podkreślenia znaczenia ochrony prawa własności. Podobnie należy interpretować także art. 20 oraz art. 22 Konstytucji, tj. przede wszystkim „jako normę programową nakazującą wycofanie się państwa ze sfery gospodarczej”. Przepis art. 64 wprowadzony został natomiast do Konstytucji z intencją zapewnienia podmiotowi prawa własności możliwości stosowania wszelkich konstytucyjnych procedur służących jego ochronie oraz zaakcentowania ewolucji oraz zmiany jakościowej polskich unormowań w sferze własnościowej. Nie jest on zatem zbędnym powtórzeniem art. 21 ust. 1 Konstytucji, o czym świadczą także różnice zakresu podmiotowego wskazanych przepisów. O ile bowiem art. 21 ust. 1 obejmuje zarówno podmioty prywatne, jak i publiczne, o tyle przepis art. 64 nie jest właściwym wzorcem kontroli w sprawach dotyczących mienia komunalnego (a tym bardziej państwowego), a może być odnoszony wyłącznie do prawa własności przysługującego osobom fizycznym i innym podmiotom prawa prywatnego. Nie budzi wątpliwości, że naruszenie norm bardziej szczegółowych wyrażonych w art. 64 Konstytucji oznacza naruszenie także ogólniejszego art. 21 ust. 1. Niemniej o ile ten ostatni przepis może stanowić wzorzec kontroli abstrakcyjnej, o tyle nie może być – zdaniem TK – bezpośrednią podstawą prawną roszczeń osób fizycznych i innych podmiotów prawa prywatnego, w tym samoistną podstawą skargi konstytucyjnej. Z kolei art. 20 Konstytucji RP wymienia zasady tworzące fundamenty społecznej gospodarki rynkowej tj. wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności. Naruszenie istoty prawa własności nastąpiło poprzez wprowadzenie ograniczenia podstawowych uprawnień składających się na treść danego prawa co uniemożliwia realizowanie przez to prawo funkcji, jaką ma ono spełniać w porządku prawnym opartym na założeniach wskazanych w art. 20 Konstytucji. Wskazane regulacje prawne, mimo że nie znoszą samego prawa własności, to jednak w praktyce uniemożliwiają korzystanie z niego i realizację jego funkcji. Zasada ochrony własności ustanowiona w treści art. 21 ust. 1 Konstytucji RP. W wyroku z 25 lutego 1999 r. (K

23/98) stwierdził, że zasady ustrojowe, takie jak ta wyrażona w art. 21 Konstytucji RP, spełniają kluczowe znaczenia w perspektywie poszukiwania wzorca konstytucyjnego w zakresie dotyczącym badania konstytucyjności kwestionowanych przepisów prawnych, o ile Konstytucja RP nie zawiera norm bardziej szczegółowych. W zakresie dotyczącym ochrony prawa własności oraz ograniczonych praw rzeczowych takie szczegółowe normy zawiera art. 64 konstytucji. Jednocześnie TK przyjmuje, że „unormowanie art. 64 konstytucji w pewnych kierunkach powtarza, w innych – uzupełnia unormowanie przewidziane w art. 21” (K 2/98, K 23/98). W konsekwencji przyjętego stanowiska podstawową i samodzielną rolę jako wzorca kontroli konstytucyjności regulacji ingerujących w sferę prawa własności w orzecznictwie TK pełni art. 64 Konstytucji. Nie budzi jednak wątpliwości, że naruszenie norm bardziej szczegółowych wyrażonych w art. 64 Konstytucji oznacza naruszenie także ogólniejszego art. 21 ust. 1. Niemniej o ile ten ostatni przepis może stanowić wzorzec kontroli abstrakcyjnej, o tyle nie może być – zdaniem TK – bezpośrednią podstawą prawną roszczeń osób fizycznych i innych podmiotów prawa prywatnego, w tym samoistną podstawą skargi konstytucyjnej. Niekiedy jednak skarżący odwołują się do art. 21 ust. 1 Konstytucji dla wzmocnienia swojej argumentacji. Wyłączenie powyższe nie dotyczy jednak, jak powiedziano, ust. 2 art. 21, który może być samodzielną podstawą skargi konstytucyjnej odnośnie do prawa do „słusznego” odszkodowania w przypadku wywłaszczenia. Wydaje się, że art. 21 Konstytucji można potraktować jako bardziej ogólny wyraz unormowania zawartego w art. 64, zaś zamieszczenie go w rozdziale I Konstytucji można tłumaczyć dążeniem do podkreślenia znaczenia ochrony prawa własności. Podobnie należy interpretować także art. 20 Konstytucji, tj. przede wszystkim „jako normę programową nakazującą wycofanie się państwa ze sfery gospodarczej”. Przepis art. 64 wprowadzony został natomiast do Konstytucji z intencją zapewnienia podmiotowi prawa własności możliwości stosowania wszelkich konstytucyjnych procedur służących jego ochronie oraz zaakcentowania ewolucji oraz zmiany jakościowej polskich unormowań w sferze własnościowej. Nie jest on zatem zbędnym powtórzeniem art. 21 ust. 1 Konstytucji, o czym świadczą także różnice zakresu podmiotowego wskazanych przepisów. O ile bowiem art. 21 ust. 1 obejmuje zarówno podmioty prywatne, jak i publiczne, o tyle przepis art. 64 nie jest właściwym wzorcem kontroli w sprawach dotyczących mienia komunalnego (a tym bardziej państwowego), a może być odnoszony wyłącznie do prawa własności przysługującego osobom fizycznym i innym podmiotom prawa prywatnego. Odnotować należy jednak pogląd przeciwny, który – powołując się na wykładnię systemową (art. 21 jako kontynuacja art. 20) oraz powiązanie ochrony własności z prawem dziedziczenia oraz wywłaszczeniem – odnosi art. 21 Konstytucji wyłącznie do własności prywatnej. Jest to dyskusyjne nie tylko z uwagi na miejsce art. 21 w systematyce Konstytucji, ale

